

Bećirović dr Sabina - Magistarski rad

Fakultet/Akademija	MEDICINSKI FAKULTET
Tip Rada	Magistarski rad
Kandidat, zvanje	Bećirović dr Sabina
Naziv Teme	Procjena rizika profesionalnih incidenata i krvnopenosivih infekcija zdravstvenog osoblja primarne zdravstvene zaštite
Rezime/Abstract	<p>UVOD: Profesionalna ekspozicija krvnopenosivim infekcijama kod zdravstvenih radnika su incidentne povrede nanešene oštrim predmetima (igle, skalpeli, makaze), ozljede preko kože ili perkutane ozljede. Misli se na ubode na iglu (ubodni incidenti) i posjekotine različitim oštrim predmetima (skalpelima, iglama i drugim oštrim predmetima od stakla ili metala). Krvnopenosive infekcije koje se osobito ističu su infekcije virusima hepatitisa B (HBV) i C (HCV), kao i virusom humane imunodeficijencije (HIV) zbog visoke incidence morbiditeta i mortaliteta. Kako bi ovakvih infekcija među zdravstvenim radnicima bilo što manje, potrebno je ove povrede, kao i svaku incidentnu situaciju prijavljivati, pridržavati se općih mjera zaštite u svakodnevnom radu i provoditi specifične mjere zaštite u svakoj incidentnoj situaciji. Cilj istraživanja je utvrditi razliku stope učestalosti ubodnih incidenata i profesionalne ekspozicije krvnopenosivim infekcijama u odnosu na broj prijavljenih incidenata, utvrditi uzroke ubodnih incidenata i njihovu povezanost sa vrstom incidenta, vremenom događanja u odnosu na radne zadatke i odjel/ mjesto rada, povezanost broja ubodnih incidenata na radnom mjestu sa rizikom profesionalne ekspozicije krvnopenosivim infekcijama u zdravstvenih radnika i utvrditi nivo informiranosti zdravstvenih radnika o profesionalne rizicima postekspozicijske HBV, HCV, HIV infekcije i postekspozicijskoj profilaksi. METODE I ISPITANICI: Istraživanjem su obuhvaćeni zdravstveni radnici zaposleni u Domu zdravlja "dr Mustafa Šehović" u Tuzli. Metodom samo- odgovora na postavljena pitanja u Upitniku o izloženosti zdravstvenog osoblja krvnopenosivim infekcijama tokom 2011. godine odabrani su zdravstveni radnici kao posebna rizična/ vulnerabilna radna mjesta za krvnopenosive infekcije: obiteljska medicina, stomatologija, laboratorija, služba hitne medicinske bolesti, spremačice u okviru tehničke službe i kućna njega. Ukupan uzorak od 150 ispitanika (>40% ciljne populacije), 131 ispitanika su odgovorila na postavljena pitanja a 19 ispitanika je odbilo da odgovori na postavljena pitanja. Statistička analiza provedena je upotrebom statističkog paketa SPSS verzija 20.0. REZULTATI: U istraživanju kojem je obuhvaćeno 131 ispitanik, žena je bilo 85%. Najviše ispitanika su medicinske sestre tehničari 53% i ljekara 33%, starosne dobi od 36-55 godina. Oko 50% ispitanika ima radnog iskustva u trajanju od 10-30 godina. Prema radnom mjestu najviše ispitanika je zaposleno u porodičnoj medicini 53%, 18% u medicini zuba i usta i 11% u službi hitne medicinske pomoći. Preekspozicijsku profilaksu i status vakcinacije protiv hepatitisa B nije slijedilo 77% ispitanika. Samo 8% ispitanika je provelo preekspozicijsku profilaksu. U 2011. godini 30% ispitanika je imalo iskustvo ubodnih incidenata. Incident je svaki put prijavio samo 18 od ukupno 87 ispitanika. U 56% slučajeva ekspozicije potencijalnoj krvnopenosivoj infekciji radi se o ubodu iglom, a u 29% o ekspoziciji tuđoj krvi s kožom. Najčešće se ubodni incidenti događaju za vrijeme davanja injekcije, odlaganja ili čišćenja iste, za vrijeme operacije, pregleda povrijeđenih u saobraćaju, prije medicinskog zahvata i za vrijeme odlaganja ubodnih predmeta u smeće. Najučestaliji uzroci ubodnih incidenata su nepredviđene reakcije bolesnika (ljekara) i žurba prilikom izvođenja medicinskog postupka (medicinske sestre). Od značaja je i uzročnost ubodnih incidenata zbog nepažnje (medicinske sestre). Prediktor vrste/ oblika incidenta je vrijeme događanja. Nepoznat infektivni status ima 22 ispitanika, infekcija nije potvrđena u 61 ispitanika, a 4 ispitanika ima dijagnosticiran hepatitis B. Najčešće je savjet nakon ubodnog incidenta davala glavna sestra i inženjer zaštite na radu. Nakon ubodnog incidenta 24 ispitanika je ponuđeno da uradi markere za HBV, HCV, HIV, a 19 od ukupno 55 ispitanika uopće nisu savjetovani da se testiraju na markere virusnih infekcija. Ispitanici su se izjasnili da je 58% pacijenata čijoj su krvi i ekskretima bili izloženi tokom ubodnog incidenta njihov infektivni status bio poznat i da su zaraženi HBV. Za 20% slučajeva ubodnih incidenata infektivni status pacijenata bio je nepoznat, a za 12% pacijenata znali su da je nezaražen. Ukupno 44 ispitanika misli da je sigurnost na poslu nedovoljna i izraziti slaba, 41 da je zadovoljavajuća. Tačan odgovor na egzaktna pitanja o riziku infekcije nakon ubodnih incidenata dalo je tek 3% ispitanika. ZAKLJUČCI: Vlada potpuna neinformiranost zdravstvenih radnika o riziku najčešćim infekcijama na njihovom radnom mjestu i da postoji nizak nivo svjesnosti o problemu. Vrlo mali broj ispitanika je provelo kompletan program vakcinacije jer još uvijek postoje brojne nedoumice vezane za procedure prijavljivanja povrede na radu, vođenja dokumentacije o povredi na radu, statistici povreda na radu koje u velikoj mjeri komplikuju rad lica zaduženih za sigurnost i zdravlje na radu (podrazumijeva liječnike medicine rada), zaposlenika u kadrovskim službama, ali i velikog broja drugih specijalnosti pa čak i inspektora rada. Niko od naših ispitanika nije prijavilo incident u odjelu za profesionalnu patologiju i toksikologiju a procjena rizika o mogućnosti nastanka hronične infektivne bolesti odnosno profesionalne bolesti nakon incidenta je osnovni zadatak tima specijalista medicine rada.</p>
Datum	28.12.2012
Predsjednik	dr. sc. Sead Ahmetagić, vanredni profesor za nastavni predmet "Infektivne bolesti" Medicinski fakultet Univerziteta u Tuzli
Mentor	dr. sc. Nurka Pranjić, redovni profesor za nastavni predmet "Medicina rada" Medicinski fakultet Univerziteta u Tuzli
Član komisije	dr. sc. Ljiljana Maleš-Bilić, docent za nastavni predmet "Medicina rada" Medicinski fakultet Univerziteta u Banja Luci
Član komisije	-
Član komisije	-
Zamjenski član	-
Dodatni detalji i lokacija	28.12.2012. godine u amfiteatru II Medicinskog fakulteta Univerziteta u Tuzli s početkom u 12,00 sati
Završne Odredbe	Pristup javnosti je slobodan. Magistarski rad se može pogledati u Sekretarijatu Medicinskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, svakim radnim danom od 08,00 do 16,00 sati.